

14 Νοεμβρίου 1307

Ο Γουλιέλμος Τέλος

Η περιοχή της Σουηβίας βρίσκεται στα ΝΔ της Βαυαρίας. Εκεί, ζούσε η αρχαία γερμανική οικογένεια των Αψβούργων. Στα 1153, ο αρχηγός των Αψβούργων, Αλβέρτος ο Πλούσιος, αποφάσισε να παίξει τον ρόλο του στην Ιστορία. Πήρε, με πόλεμο, εδάφη της Αλσατίας και της Ελβετίας, όπου ζούσαν Κέλτες. Ήταν μια βάση. Στα επόμενα 120 χρόνια, οι Αψβούργοι προσάρτησαν ολόκληρη την Ελβετία (1218) και ονομάζονταν κόμητες. Στα 1273, ο Ροδόλφος Α' (1218 - 1291) έγινε αρχηγός της οικογένειας, εκστράτευσε εναντίον του βασιλιά της Βοημίας, τον νίκησε και κυριεύσε την Αυστρία. Τη χάρισε στον γιο του Αλβέρτο Α' (1248 - 1308) που έγινε ηγεμόνας της Αυστρίας, το 1291. Έτσι, δημιουργήθηκε ο αυστριακός κλάδος των Αψβούργων που έμελλε να βασιλέψει ως την κατάρρευση της Αυστροουγγρικής αυτοκρατορίας, στα 1918 ([βλ. 12.11.1918](#)). Όσοι να γίνουν όλ' αυτά, οι Αψβούργοι κατάφεραν ν' ανέβουν στον αυτοκρατορικό θρόνο της Γερμανίας και να καταλάβουν τα βασίλεια της Ουγγαρίας, της Ισπανίας, των Κάτω Χωρών και της Βόρειας Ιταλίας.

Ως τα χρόνια του Αλβέρτου Α', οι Αψβούργοι διορίζαν τους τοπικούς διοικητές της Ελβετίας αλλά δεν πολυανακατεύονταν με τις υποθέσεις των κατοίκων της. Όμως, με τον θάνατο του Ροδόλφου, τα ελβετικά καντόνια Ουντερβάλντεν, Ούρι και Σβιτς ενώθηκαν σε ομοσπονδία, ενώ αναβρασμός υπήρχε στην υπόλοιπη χώρα. Ο Αλβέρτος αντέδρασε, στέλνοντας σκληρούς διοικητές (βαίλους) στις ελβετικές περιοχές.

Ένας από αυτούς, ο βαίλος Χέρμαν Γκέσλερ προσπαθούσε με κάθε τρόπο να εξευτελίζει τους Ελβετούς. Κάποια στιγμή, ο Γκέσλερ κρέμασε σε μια πλατεία ένα καπέλο με φτερό κι έβγαλε διαταγή, όποιος περνά από εκεί, να το χαιρετά με βαθύ σεβασμό. Οι Ελβετοί απέφευγαν την πλατεία αυτή, ώστε να μην υποχρεωθούν στον εξευτελισμό να χαιρετίσουν το καπέλο.

Ένας θρυλικός πατριώτης, ο περίφημος Ελβετός τοξότης Γουλιέλμος Τέλλος αποφάσισε να δώσει τέλος στον εμπαιγμό. Πέρασε επιδεικτικά από την πλατεία, αγνοώντας το καπέλο. Τον συνέλαβαν, αμέσως. Ο Γκέσλερ ήξερε τη φήμη του στο σημάδι. Είπε στον αιχμάλωτό του πως θα τον ελευθέρωνε, αν, από απόσταση πενήντα μέτρων, χτυπούσε με βέλος ένα μήλο τοποθετημένο στο κεφάλι του παιδιού του. Ο Γουλιέλμος δέχτηκε. Ο βάλλος έστειλε να φέρουν τον γιο του τοξότη και να τον δέσουν σε ένα κοντάρι της πλατείας. Τοποθέτησαν κι ένα μήλο στο κεφάλι του παιδιού.

Στις 14 Νοεμβρίου 1307, ο Γουλιέλμος έβαλε ένα βέλος στο τόξο του, σημάδεψε και χτύπησε το μήλο. Το δεύτερο βέλος του, όμως, βρήκε τον βάλλο στην καρδιά. Άρχισε η ελβετική επανάσταση. Με ηγέτη τον Τέλλο, οι Ελβετοί χτυπούσαν τους Αυστριακούς όπου τους έβρισκαν. Ο Αλβέρτος εκστράτευσε εναντίον τους, στα 1308. Στη δίοδο του Ρόις, στις Άλπεις, τον δολοφόνησε ο αδερφός του Ιωάννης.

Στα 1309, οι Ελβετοί κέρδισαν τον χάρτη των ελευθεριών τους και, στα 1315, νίκησαν τους Αυστριακούς σε αποφασιστική μάχη, στο Μόργκαρντε, αποκτώντας την ελευθερία τους. Τα καντόνια Λουκέρνης, Ζυρίχης, Βέρνης κ.λπ. προστέθηκαν στην ομοσπονδία. Όμως, οι πόλεμοι με τους Αψβούργους συνεχίστηκαν ως το 1499, οπότε ο αυτοκράτορας της Γερμανίας Μαξιμιλιανός Α' (1459 - 1519) αναγνώρισε την ανεξαρτησία τους με τη συνθήκη της Βασιλείας.

565: Πεθαίνει ο Ιουστινιανός, πρώτος ελέω θεού μονάρχης και θεμελιωτής της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Γεννημένος το 482, ήταν 45 χρόνων, όταν έγινε αυτοκράτορας του Βυζαντίου, το 527 μ.Χ.

1533: Ισπανικές δυνάμεις του Φρανσίσκο Πιζάρο κυριεύουν την πρωτεύουσα των Ίνκας, Κούσκο.

1889: Γεννιέται ο πολιτικός Κρι Τζαβαχαρλάλ Νεχρού, πρώτος πρωθυπουργός της ανεξάρτητης Ινδίας από το 1947 ως το 1964 οπότε και πέθανε.

1908: Γεννιέται ο Αμερικανός γεροισιαστής Τζόζεφ Μακάρθι που έγινε γνωστός με την επιτροπή αντιαμερικανικών υποθέσεων, μετατρέποντας τον αντικομμουνισμό σε όργανο προσωπικής του προβολής πέρα από κάθε ηθικό φραγμό. Η εποχή του μακαρθισμού έληξε τον Δεκέμβριο του 1954 με παρέμβαση της Αμερικανικής Γερουσίας.

1920: Οι γενικές εκλογές στην Ελλάδα εξελίσσονται σε πανωλεθρία του Ελευθέριου Βενιζέλου και του κόμματός του. Οι νικητές επανέφεραν τον βασιλιά Κωνσταντίνο και οδήγησαν τη χώρα στη Μικρασιατική καταστροφή.

1922: Γεννιέται ο Αιγύπτιος διπλωμάτης και Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ κατά την περίοδο 1992 - 1996, Μπούτρος Μπούτρος Γκάλι.

1935: Γεννιέται ο από το 1952 βασιλιάς της Ιορδανίας Χουσεΐν. Πέθανε στις 7 Φεβρουαρίου του 1999.

1993: Ο κυβερνήτης του Πουέρτο Ρίκο χάνει σε δημοψήφισμα ζητώντας η χώρα του να γίνει η 51η αμερικανική πολιτεία. Οι Πορτορικανοί του το αρνήθηκαν.

2010: Με αποχή 53,23%, διεξάγεται ο δεύτερος γύρος των πρώτων στην ελληνική ιστορία εκλογών για την ανάδειξη περιφερειάρχων και δημάρχων στους δήμους που προέκυψαν από τις συνενώσεις του «σχεδίου Καλλικράτης». Το ΠΑΣΟΚ προσθέτει στις περιφέρειες Κρήτης και Νοτίου Αιγαίου, όπου υπερίσχυσε στον Α' γύρο, και αυτές των Αττικής, Κεντρικής Ελλάδας, Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Βορείου Αιγαίου και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Η ΝΔ επικρατεί στις Θεσσαλίας, Ιονίου, Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας. Δήμαρχοι εκλέγονται στην Αθήνα ο Γ. Καμίνης, στη Θεσσαλονίκη ο Γ. Μπουτάρης και στον Πειραιά ο Β. Μιχαλολιάκος.

Η 14^η Νοεμβρίου στον πολιτισμό

14 Νοεμβρίου 1770

Η πηγή του Γαλάζιου Νείλου

Βρετανός διπλωμάτης, ο (Σκοτσέζος) Τζέιμς Μπρους (1730 – 1794) βρέθηκε πρόξενος στο Αλγέρι (1763) και είχε την ευκαιρία να μελετήσει από κοντά τις αρχαιότητες της Βόρειας Αφρικής, αποτυπώνοντάς τες σε ακριβή σχέδια. Έβαλε σκοπό του να βρει τις πηγές του Γαλάζιου Νείλου. Τον Φεβρουάριο του 1770, βρισκόταν στην καρδιά της Αιθιοπίας που σπαρασσόταν από εμφύλιες διαμάχες. Προχώρησε και με μύριους κινδύνους, μετά από περιπλανήσεις που διάρκεσαν εννέα μήνες, βρέθηκε στη λίμνη Τάνα. Ήταν ο πρώτος Ευρωπαίος που έφτανε ως εκεί. Ήταν 14 Νοεμβρίου 1770. Και η λίμνη αυτή αποτελεί το ξεκίνημα του Γαλάζιου Νείλου. Είχε βρεθεί στις πηγές του. Οι δυσκολίες δεν έλειψαν από την επιστροφή του. Μόλις το 1773 κατάφερε να φτάσει στη Μεσόγειο. Αποσύρθηκε στο κτήμα του κι άρχισε να γράφει τις εντυπώσεις του. Τις κατέταξαν στις πιο αντιπροσωπευτικές του «έπους της αφρικανικής περιπέτειας».

1719: Γεννιέται ο Αυστριακός συνθέτης, Λέοπολντ Μότσαρντ, πατέρας του Βόλφγκαγκ Αμαντέους και ουσιαστικός δάσκαλός του. Πέθανε στις 28 Μαΐου 1787.

1840: Γεννιέται ο Γάλλος καλλιτέχνης Κλοντ Μονέ, ένας από τους δημιουργούς του ιμπρεσιονισμού («Πρόγευμα στη χλόη» κ.λπ.). Πέθανε το 1926.

1863: Γεννιέται ο Λέων Μπέκελαντ, χημικός γεννημένος στο Βέλγιο, ο οποίος παρασκεύασε τον βακελίτη και δημιούργησε την βιομηχανία των πλαστικών. Πέθανε το 1944.

1889: Η Αμερικανίδα δημοσιογράφος, Νέλι Μπλάι, ξεκινά από την Νέα Υόρκη με σκοπό να

Ξεπεράσει το ρεκόρ του Φιλέα Φογκ (ήρωα του Ιουλιού Βερν στο μυθιστόρημα «Ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες»). Το πέτυχε κάνοντας το ταξίδι σε 72 ημέρες, 6 ώρες, 11 λεπτά και 14 δευτερόλεπτα.

1900: Στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης, γεννιέται ο συνθέτης Ααρών Κόπλαντ (μπαλέτα, σονάτα και φαντασία για πιάνο κ.λπ.). Πέθανε στις 2 Δεκεμβρίου 1995.

1963: Ένα νέο νησί με το όνομα Σούρτσει δημιουργείται στην ισλανδική θάλασσα από υποθαλάσσια έκρηξη ηφαιστείου.

2014: Σε αγώνα (στο στάδιο Καραϊσκάκη) για τα προκριματικά του ευρωπαϊκού κυπέλλου ποδοσφαίρου, η εθνική ομάδα της Ελλάδας καταφέρνει να χάσει 1-0 από τα νησιά Φερόες.